ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

ସି ଆର୍ ଏଲ୍ ଏମ୍ ପି ସଂଖ୍ୟା 789 / 2020

(ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950 ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଏବଂ 227 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ)

ଛବିରାଣୀ ପଣ୍ଡା .... *ଆବେଦନକାରୀ*

- ବନାମ -

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ .... *ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ*

ଏହି ମାମଲାରେ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଅଧିବକ୍ତାମାନେ:

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ : *ସୁଶ୍ରୀ ସୁଜାତା ଜେନା, ଅଧିବକ୍ତା*

- ବନାମ -

ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ : *ଶ୍ରୀ ଏଚ୍. କେ. ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ଏ ଏସ୍ ସି*

HIGH COURT ORISSA
सत्यमेव जयते

ପୀଠାସୀନ:

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଡ. ଏସ୍. କେ. ପାଣିଗ୍ରାହୀ

ଶୁଣାଣି ତାରିଖ :- 02.12.2022

ରାୟ ତାରିଖ :- 05.05.2023

ଡ. ଏସ୍.କେ. ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

1. ଏହି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି ଆବେଦନକାରୀ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ବାଲିଗୁଡା ପି.ଏସ୍. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 188 / 2019ର ତଦନ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଯେହେତୁ ରାଜ୍ୟ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଏହାର ସଠିକ୍ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ମାମଲାର ତଦନ୍ତ କରିବାରେ ଶୋଚନୀୟ ଭାବରେ ବିଫଳ ହୋଇଛି, ବିଶେଷ କରି ଯେତେବେଳେ ଘଟଣା ପୂର୍ବରୁ

ମୃତକଙ୍କୁ ଧମକ ଦେଇଥିବା କିଛି ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଦୁର୍ବୃତ୍ତମାନେ ମୃତକଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଘର ସମ୍ମୁଖରେ ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ ।

I. ମାମଲାର ତଥ୍ୟଗତ ଛାଞ୍ଚ:

2. ମାମଲାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ତଥ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ସ୍ୱର୍ଗତ ଅଭିମନ୍ୟୁ ପଣ୍ଡା (ଏହା ପରଠାରୁ "ମୃତକ")ଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଅଟନ୍ତି, ଯାହାଙ୍କୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ମୃତକଙ୍କ ଘର ସମ୍ମୁଖରେ କିଛି ଅଜଣା ବ୍ୟକ୍ତି ବନ୍ଧୁକ ଦ୍ୱାରା ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ । ସେ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ମାମଲାର ଉପଯୁକ୍ତ ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ଏହି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ଯେହେତୁ ସ୍ଥାନୀୟ ପୋଲିସ ଏହା କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ କିଛି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆରୋପପତ୍ର ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ଯଦିଓ ଏହି ଅପରାଧରେ ଅନ୍ୟ ବହୁତ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଡ଼ିତ ଅଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ଏହା ଏକ ତୁଚ୍ଛ ଅନୁସନ୍ଧାନର ସଙ୍କେତ ଦେଇଥାଏ ।

3. 10 ମଇ 2019 ସକାଳ ପ୍ରାୟ 7:30ରେ ଯେତେବେଳେ ମୃତକ ତାଙ୍କ ବାସଭବନରେ ଥିଲେ, ଦୁଇ ଅଜଣା ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ଫାଟକ ପାଖକୁ ଆସିବାପାଇଁ ଡାକିଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଫାଟକର ବହୁତ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ସେହି ଅଜଣା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ନେଇ ମୃତକଙ୍କ ସହ ଯୁକ୍ତିତର୍କ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ସେ କ୍ଷମତାପନ୍ନ ଲୋକଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପଦକ୍ଷେପ ନେଉଛନ୍ତି, ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବେ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ତାଙ୍କ ଉପରକୁ ଗୁଳି ଚଳାଇଥିଲେ ଏବଂ ତଦନୁସାରେ, ଘଟଣାସ୍ଥଳରୁ ଫେରାର ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ମୃତକ ଗୁଳି ଚୋଟ ସହ ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲେ । ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ହଙ୍ଗାମା ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକମାନେ

ଏକ ଅଟୋ-ରିକ୍ସାରେ ନିକଟସ୍ଥ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ତେବେ, ତାଙ୍କୁ ଡାକ୍ତରମାନେ ମୃତ ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ ।

4. ମୃତକଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଭାଇ ନିର୍ମଳ କୁମାର ସାହୁ ଦ୍ଵାରା ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ ମୃତକଙ୍କ ଘରୋଇ ସହାୟକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଘଟଣାର ଖବର ପାଇବା ପରେ ତୁରନ୍ତ ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍. ଆଧାରରେ, ଚାରି ଭାଇ ଯଥା ବିଶ୍ଵନାଥ ପାତ୍ର, ଗୋପାଳ କୃଷ୍ଣ ପାତ୍ର, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପାତ୍ର ଏବଂ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର ତଥା ଦୁଇ ଜଣ ଅଜଣା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆଇ.ପି.ସି.ର ଧାରା 302/120B/109/34 ସହିତ ଭାରତୀୟ ଅସ୍ତ୍ର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 25 ଏବଂ 27 ଅଧୀନରେ ବାଲିଗୁଡା ପି.ଏସ୍. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 188 /2019 ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥିଲା । ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍.ରେ, ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ମୃତକ ବାଲିଗୁଡ଼ାର ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ନ୍ୟାସର ଅଣ-ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ । ସେ ସଦସ୍ୟ ହେବା ପରେ, ମନ୍ଦିରର ଦୋକାନକୁ ନେଇ ମନ୍ଦିରର ପୂର୍ବତନ ସଚିବ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ବିବାଦ ହୋଇଥିଲା । ଅଧିକନ୍ତୁ, ମନ୍ଦିର ପ୍ରଶାସନରେ, ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସରୁ ଦୋକାନ ଉଚ୍ଛେଦ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସକ୍ରିୟ ଭୂମିକା ହେତୁ ମୃତକଙ୍କୁ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର ଧମକ ଦେଇଥିଲେ ଯେହେତୁ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର ମନ୍ଦିରର ସୂଚୀକରଣ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସଚିବ ଥିଲେ ଏବଂ ଦେବୋତ୍ତର ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସତ୍ତ୍ଵେ ସେ ମନ୍ଦିର ସମ୍ପତ୍ତିର ବିସ୍ତୃତ ଦାୟିତ୍ଵ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହି ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟ ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍.ରେ ସୂଚନାଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏହି ଅପରାଧରେ ପାତ୍ର ଭାଇମାନଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତି ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେହେତୁ ସେମାନେ ମୃତକଙ୍କୁ ଧମକ ଦେଇଛନ୍ତି ।

HIGH COURT ORISSA

II. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନା:

5. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଆନ୍ତରିକତାର ସହ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉପସ୍ଥାପନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ:

ତଦନ୍ତ ସମୟରେ, ସିସିଟିଭି ଫୁଟେଜ୍ ଏବଂ ମୋବାଇଲ୍ ତଥ୍ୟ ଯାଞ୍ଚ ପରେ, ବନ୍ଧୁକଚାଳକ ଗୋଲକ ଓରଫ୍ ରାମନାରାୟଣ ନାହକ ଏବଂ ମୋଟରସାଇକେଲ୍ ଚାଳକ କାହ୍ନୁ ଚରଣ ସାହୁ ତଥା ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରକାରୀ କେ. ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ପାତ୍ର, ଏସ୍. ବାଲାଜୀ ଆଚାରୀଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ବାବୁଲି ମୁନି ନାମକ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରକାରୀ ତାଙ୍କ ଗାଁରୁ ଫେରାର ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଶେଷରେ ଭାରତୀୟ ଅସ୍ତ୍ର ଅଧିନିୟମ 25 ଏବଂ 27 ସହିତ ଆଇପିସିର ଧାରା 302/34 ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆରୋପ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଆରୋପ ପତ୍ରରେ, ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସୂଚନାଦାତା ଉକ୍ତ ପାତ୍ର ପରିବାରର ଚାରି ଭାଇଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତି ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ତେବେ ସେ ଏହି ଘଟଣାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ନଥିଲେ । ଏହିପରି, ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି ଯେ ପାତ୍ର ଭାଇମାନେ ଏହି ଅପରାଧର ଦୋଷକର୍ତ୍ତା ନୁହନ୍ତି ।

6. ଏହି ମାମଲାର ତଦନ୍ତ କରିବା ସମୟରେ, ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ସଂସ୍ଥା ସାରବାନ୍ ତଥ୍ୟ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇନାହାନ୍ତି ଯାହା ଅପରାଧକୁ ଠାବ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଟେ । ବାସ୍ତବରେ, ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର ବାଲିଗଡ଼ର ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରର ସଚିବ ଥିଲେ ଏବଂ ପାଣ୍ଠିର ଅପବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଦେବତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ମଧ୍ୟ ବିକ୍ରି କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ତିନି ଭାଇ ମନ୍ଦିର ପରିସରରେ ଥିବା ଦୋକାନର ମାଲିକାନା ନେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଭଡ଼ା ଦେଉନାହାଁନ୍ତି ।

7. ମୃତକଙ୍କୁ, ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର, ଗୋପାଳ କୃଷ୍ଣ ପାତ୍ର, ବିଶ୍ୱନାଥ ପାତ୍ର, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପାତ୍ର ଯେଉଁମାନେ ଚାରି ଭାଇ ଏବଂ କେ. ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ପାତ୍ର, ଆନନ୍ଦ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସକ୍ରିୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନେଇଥିବାରୁ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ସମଗ୍ର ପ୍ରସଙ୍ଗ ବାଲିଗୁଡ଼ାର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରର ଅଣ-ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳର ଗଠନ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଅଟେ । ବାଲିଗୁଡ଼ାର ସାଧାରଣ ଜନତା ଦେବୋତ୍ତର ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇଥିଲେ ବାଲିଗୁଡ଼ାର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରଙ୍କୁ ସାର୍ବଜନୀନ ଦେବତା ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରିବା ପାଇଁ ଯେହେତୁ ଉପରୋକ୍ତ ପାତ୍ର ଭାଇମାନେ, ଅର୍ଥାତ, ମନ୍ଦିରର ସଚିବ ଭାବରେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର ଦେବତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଆତ୍ମସାତ କରିଛନ୍ତି । ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଦାବିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ, ମନ୍ଦିରକୁ ସୂଚୀଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 26.07.2016 ରେ ଅଣ-ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳ ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳରେ, ଜଣେ ମଧୁସୂଦନ ଦାଶଙ୍କୁ ପରିଚାଳନା ନ୍ୟାସୀ ଏବଂ ମୃତକ ଅଭିମନ୍ୟୁ ପଣ୍ଡାଙ୍କୁ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳର ସଦସ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଅଣ-ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳର ଗଠନ ସତ୍ତ୍ୱେ, ମନ୍ଦିରର ପୂର୍ବତନ ସଚିବ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର, ମନ୍ଦିରର ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ନଥିପତ୍ର ହସ୍ତାନ୍ତର କରିନଥିଲେ। ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 13847 / 2017 ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଉକ୍ତ ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ 20.07.2017 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ଅଣ-ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳ ମନ୍ଦିର ପରିସରରେ ପ୍ରବେଶ କରିପାରିଲେ ଏବଂ ଦେବତାଙ୍କ ସେବା ପୂଜା (ଆରାଧନା) ପ୍ରତି ଯତ୍ନ ନେବା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ତେବେ, ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିସ୍ତୃତ ଦାୟିତ୍ୱ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇ ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଖରେ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 12691 / 2018

ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ଯାହା ଫଏସଲା ହେବାକୁ ବାକି ଅଛି । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଓଡ଼ିଶାର ଦେବୋତ୍ତର ଆୟୁକ୍ତ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ନାହାଁନ୍ତି ଯଦିଓ ଏହା ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅନେକ ଥର ଅଣାଯାଇଛି ।

8. ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର, କେ. ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ପାତ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଅଣ-ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳର ଗଠନକୁ ବିରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳକୁ 2017 ମସିହାରେ ରଥଯାତ୍ରା ପାଳନ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁମତି ଦେଇନଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ତତ୍କାଳୀନ ବାଲିଗୁଡାର ଉପ-ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ଯିଏ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ, ବଳପୂର୍ବକ ରଥଯାତ୍ରା କରିଥିଲେ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଏହି ମାମଲାକୁ ବ୍ରହ୍ମପୁରର ଅତିରିକ୍ତ ସହକାରୀ ଦେବୋତ୍ତର ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା । ଏହି ମାମଲାର ତଦନ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ସତ୍ୟ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଏବଂ ମନ୍ଦିରର ଦୈନନ୍ଦିନ ପରିଚାଳନାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ନକରିବାକୁ ତତ୍କାଳୀନ ଉପ-ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

9. ଅଣ-ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳର ସଦସ୍ୟ ଭାବେ ମୃତକ ଅଭିମନ୍ୟୁ ପଣ୍ଡା ଏବଂ ପରିଚାଳନା ନ୍ୟାସୀ ମଧୁସୂଦନ ଦାଶ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ପରିସରର 43ଟି ଦୋକାନରୁ ଭଡ଼ା ଆଦାୟ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥିଲେ । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରାୟ 18ଟି ଦୋକାନ ଏନ୍.ଏଚ୍. ନିକଟରେ ରହିଛି । ଅଣ-ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳର ଗଠନ ପୂର୍ବରୁ ଦୋକାନ ମାଲିକମାନେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ରଙ୍କୁ ଭଡ଼ା ଦେଉଥିଲେ । ଏପରିକି ତାଙ୍କ ଭାଇ ଗୋପାଳ କୃଷ୍ଣ ପାତ୍ର ମଧ୍ୟ 9 ନମ୍ବର ଦୋକାନର ଦଖଲରେ ଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଦୋକାନ ମାଲିକମାନେ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳକୁ ଭଡ଼ା ଦେଇନଥିଲେ, ଓଏଚଆରଇ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 68 ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ସହକାରୀ ଦେବୋତ୍ତର ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ

ସମ୍ମୁଖରେ ମାମଲା ସବୁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଉଚ୍ଛେଦ ଆଦେଶ ପାରିତ ହେତୁ, ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ରଙ୍କ ଭାଇ ଗୋପାଳ କୃଷ୍ଣ ପାତ୍ରଙ୍କୁ 23.10.2019 ରେ ଦୋକାନରୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ କେ ବିଶ୍ୱଜିତ ପାତ୍ର ଏବଂ ଆନନ୍ଦ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ଭଡ଼ା ଦୋକାନ କୋଠରୀକୁ ଭଡ଼ା ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳକୁ କିଛି ଭଡ଼ା ଦେଉନାହାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମଧ୍ୟ ମାମଲା ବିଚାରାଧୀନ ହୋଇ ରହିଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ପଦକ୍ଷେପକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଉଭୟ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଛନ୍ତି ।

10. ଏହି ମାମଲାରେ ଯେଉଁଭଳି ଭାବେ ତଦନ୍ତ ହୋଇଛି, ସେଥିରେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ କିଛି ସ୍ଥାନୀୟ ବାସିନ୍ଦା ଓଡ଼ିଶାର ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ 22.06.2020 ରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି ମହାମାନ୍ୟଙ୍କୁ ମାମଲାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଦଳ କିମ୍ବା ଓଡ଼ିଶାର ଅପରାଧ ଶାଖା ଦ୍ୱାରା ମାମଲାର ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ସେମାନେ ଏହି ମାମଲାର ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ନିକଟକୁ ମଧ୍ୟ ଯାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅନୁରୋଧ ପାଇବା ପରେ, କଟକର ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଆଇନ ସେବା ପ୍ରାଧିକରଣର ସହକାରୀ ସଚିବ ଅଭିଯୋଗ ଆବେଦନର ଏକ ନକଲ କନ୍ଧମାଳର ଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ ପଠାଇଛନ୍ତି ।

11. ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର ପରିସର ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ସଂଖ୍ୟା-59 ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଏନ୍.ଏଚ୍. ସଂଖ୍ୟା-59ର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପରେ, ଉପ-ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଏବଂ ବାଲିଗୁଡା ପୋଲିସ ଥାନାର ଆଇ.ଆଇ.ସି.ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନ୍ଦିରର ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳକୁ ମନ୍ଦିର ପରିସର ବାହାରେ ରଥ ନ ରଖିବାକୁ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେହେତୁ ଏହା ଯାନବାହାନର ସୁଗମ ଗତିବିଧିରେ

HIGH COURT ORISSA

ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରିବ । ତେଣୁ ପରିଚାଳନା ନ୍ୟାସୀ ଏବଂ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳର ସଦସ୍ୟ ସ୍ୱର୍ଗତ ଅଭିମନ୍ୟୁ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ସହିତ ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟ ବଜାର ପରିସରରେ ଦୋକାନ ସଂଖ୍ୟା 6 ଏବଂ 7କୁ ଭାଙ୍ଗିବା ପାଇଁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ରଥକୁ ମନ୍ଦିର ପରିସର ଭିତରକୁ ନେବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସ୍ଥାନ ରହିବ । ଏହା ବ୍ରହ୍ମପୁରର ଅତିରିକ୍ତ ସହକାରୀ ଦେବୋତ୍ତର ଆୟୁକ୍ତଙ୍କୁ 29.08.2019 ତାରିଖର ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା 65, 15.11.2019 ତାରିଖର ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା-84 ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । ପରିଚାଳନା ସମିତିର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅନୁଯାୟୀ, ତ୍ରିବେଦୀ ଉଦ୍ୟାନରୁ ଏନ୍.ଏଚ୍.-59 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରର ଜଗନ୍ନାଥ ବଜାରର ଆଖପାଖ କୋଠାର ବର୍ତ୍ତମାନର ଢାଞ୍ଚାଗତ ଅବସ୍ଥାର ଯାଞ୍ଚ ବିବୃତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ମୃତକ ବାଲିଗୁଡ଼ାର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ (R ଏବଂ B ବିଭାଗ)ଙ୍କ ଠାରୁ ସୂଚନା ମାଗିଥିଲେ । ମାତ୍ର 15 ଦିନ ପରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ ଅଭିମନ୍ୟୁ ପଣ୍ଡାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଘର ସମ୍ମୁଖରେ 10.12.2019 ରେ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା ।

12. ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନ୍ଦିରର ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ସରୁ ସଂଗୃହିତ ଅର୍ଥର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ଏବଂ ଦେବତାଙ୍କ ଦସ୍ତାବିଜ ଦାଖଲ ନକରିବା ବିଷୟରେ ବାଲିଗୁଡା ପୋଲିସ ଥାନାକୁ 20.04.2018 ରେ ରିପୋର୍ଟ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତେବେ ପୋଲିସ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନଥିଲା, ଯେହେତୁ ସେମାନେ ତାଙ୍କ ସହ ହାତ ମିଳାଇଛନ୍ତି । ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର ଏବଂ ତାଙ୍କ ସାଥୀମାନଙ୍କ ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ 10.12.2019 ତାରିଖର ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍.ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଭିଯୋଗ ସତ୍ତ୍ୱେ ତାଙ୍କ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନ ନେବାରେ ପୋଲିସର ଆଚରଣ, ଯେଉଁ ଶୈଳୀରେ ତଦନ୍ତ ଏବଂ ଆରୋପପତ୍ର ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି, ସେ ବିଷୟ ମନରେ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି କରେ ନାହିଁ ।

13. ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍ ରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ବାଲିଗୁଡ଼ାର ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରର ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳର ସଦସ୍ୟ ହୋଇଥିବାରୁ, ମୃତକଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେହେତୁ ସେ ମନ୍ଦିର ବଜାର ପରିସରରୁ ଦୋକାନ ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତଦନ୍ତ ସଂସ୍ଥା ମନ୍ଦିରର ପରିଚାଳନା ନ୍ୟାସୀ, ମଧୁସୂଦନ ଦାଶଙ୍କୁ ଜେରା କରିନାହିଁ, ଯିଏ ଏହି ମାମଲାରେ ଜଣେ ମୁଖ୍ୟ ସାକ୍ଷୀ ଅଟନ୍ତି ଯଦିଓ ସେ ଜେରା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ଇଚ୍ଛୁକ ଥିଲେ ।

14. ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍.ରେ ଭଲ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ପୂର୍ବ ପରିଚାଳନା ସମିତିର ପୂର୍ବତନ ସଚିବ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ନାମରେ ଦୋକାନଗୁଡ଼ିକୁ ଭଡ଼ା ନେଇଯାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଭଡ଼ା ଦୋକାନ ଉଚ୍ଛେଦ ସମ୍ପର୍କରେ ମୃତକଙ୍କୁ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇମାନେ ଧମକ ଦେଇଥିଲେ ଯାହା ପୋଲିସକୁ ମଧ୍ୟ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀ ଏହା ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେଇନାହାନ୍ତି । ଆରୋପ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରିବା ସମୟରେ, ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିଷୟରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ପରୋକ୍ଷ ଜ୍ଞାନ ନଥିବା ମୃତକଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍. ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପାତ୍ର ଭାଇମାନଙ୍କ ନାମ ନେଇ ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍. ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯେହେତୁ ପାତ୍ର ଭାଇମାନଙ୍କ ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତିକ୍ତ ପାରିବାରିକ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ଥିଲା । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ କେବଳ ପାତ୍ର ଭାଇମାନଙ୍କୁ, ଯିଏ ବାଲିଗୁଡ଼ାର ଧନୀ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବ୍ୟକ୍ତି, ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଉପସଂହାର ଏକ ମନଗଢ଼ା କାହାଣୀ ଅଟେ । 2017 ମସିହାରେ ବଳପୂର୍ବକ ରଥଯାତ୍ରା କରିଥିବା ପାତ୍ର ଭାଇମାନଙ୍କ ଆଚରଣରୁ ଏହି ତଥ୍ୟ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇପାରିବ, ଯଦିଓ ସେତେବେଳକୁ ମୃତକ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ମଧୁସୂଦନ ଦାଶଙ୍କୁ

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

ରାଜ୍ୟ ସରକାର/ଦେବୋତ୍ତର ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳର ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ସୂଚିତ ହୋଇଥିଲେ । ଏପରିକି ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପାତ୍ର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଅନୁଗାମୀମାନଙ୍କ କହିବା କ୍ରମେ, ନ୍ୟାସ ମଣ୍ଡଳର ସଦସ୍ୟ ହେବା ପରେ ବାଲିଗୁଡ଼ାରେ ମୃତକଙ୍କ କୁଶପୁତ୍ତଳିକା ଦାହ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାର ସି.ଡି. ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ରହିଛି ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ ଶୁଣାଣି ସମୟରେ ଏହାକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯିବ ।

15. ଅଧିକନ୍ତୁ, ମୃତକଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଭାଇଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍.ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିବୃତିକୁ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥା ସତ୍ୟ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିନାହିଁ କାରଣ ସେ ଉକ୍ତ ଘଟଣାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ନୁହଁନ୍ତି, ଯାହା ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥାର ଆରୋପ ପତ୍ରର ବିବରଣୀରୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ କରିବା ସମୟରେ, ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀ ମାମଲାର ଉପଯୁକ୍ତ ତଦନ୍ତ କରିନାହାଁନ୍ତି ଯେହେତୁ ଆରୋପ ପତ୍ରରେ ତଥ୍ୟ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ, ମୁଖ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ, କେ ବିଶ୍ୱଜିତ ପାତ୍ର ଜଗନ୍ନାଥ ମାର୍କେଟ ପରିସରରେ ଏକ ଦୋକାନ ଭଡ଼ାରେ ନେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଯାହାର ନାମ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରସାଦ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଓରଫ୍ ଚିଣ୍ଟୁ ମଧ୍ୟ ଜଗନ୍ନାଥ ମାର୍କେଟ ପରିସରରେ ଏକ ଦୋକାନ ଭଡ଼ାରେ ନେଇଛନ୍ତି । କେ. ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ପାତ୍ରଙ୍କୁ ମୁଖ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ସୁପାରୀ ହତ୍ୟାକାରୀକୁ ନିଜ ଘରେ ଆଶ୍ରୟ ଦେଇଥିବା ଚିଣ୍ଟୁ ଓରଫ୍ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରସାଦ ଆଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ସହ ଅପରାଧୀ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଦ୍ୱାରା ମାମଲାର ସଠିକ ତଦନ୍ତକୁ ନେଇ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ।

16. ବାସ୍ତବରେ, ଘଟଣାର ଦଶ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ, ମୃତକଙ୍କୁ ପାତ୍ର ଭାଇମାନେ, କେ. ବିଶ୍ୱଜିତ୍, ଆନନ୍ଦ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଦେବେନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଧମକ ଦେଇଥିଲେ । ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥା ସମସ୍ତ ଦିଗରୁ ତଦନ୍ତ କରିନାହିଁ ଏବଂ ଏହାକୁ ଭିନ୍ନମୁଖୀ କରି କେବଳ ଗୋଟିଏ

ଦିଗରେ ସୀମିତ ରଖିଛି ଏବଂ ଅପରାଧର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ପଟଦାର ଥିବା ପାତ୍ର ଭାଇମାନେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ନ କରି ଅତି ଚତୁରତାର ସହ ଆରୋପ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରିଛି । ତଥ୍ୟ ନିଜ ସପକ୍ଷରେ ଦର୍ଶାଇଥାଏ, କାରଣ ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ମୃତକଙ୍କ ସକ୍ରିୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହେଉଛନ୍ତି, ଯିଏ ସତେଜ ସଚ୍ଚୋଟ ଥିଲେ ଏବଂ ମନ୍ଦିରର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପରିଚାଳନାରେ ସକ୍ରିୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

17. ଏହିପରି, ଆବେଦନକାରୀ, ଏହି ଆବେଦନ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିକଳ୍ପ ପ୍ରତିକାର ନ ପାଇ, ଅଭିଯୋଗର ସମାଧାନ ଏବଂ ନ୍ୟାୟ ପାଇଁ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ।

III. ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ବିଚାର ଏବଂ ବିଶ୍ଳେଷଣ:

18. ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପୋଲିସର ଆଚରଣ ସେତେ ସନ୍ତୋଷଜନକ ହୋଇନାହିଁ ଯେତିକି ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ହୁଏ । ***ରୁବାବୁଦ୍ଦିନ୍ ଶେଖ୍ ବନାମ ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କରେ***[1]**,** ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଏକ ନକଲି ଏନକାଉଣ୍ଟରରେ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ହତ୍ୟାରେ ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟର ପୋଲିସ ବିଭାଗର ଉଚ୍ଚ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଏକ ମାମଲାକୁ ବିଚାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ତଦନ୍ତ ଶେଷ ହେବା ପରେ, ଗୁଜରାଟ ପୋଲିସ କ୍ଷମତାପନ୍ନ ଫୌଜଦାରୀ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆରୋପ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେ ଏନକାଉଣ୍ଟର ନାମରେ ହତ୍ୟା ଅଭିଯୋଗ କୌଣସି ତୃତୀୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ବିରୋଧରେ ନୁହେଁ, ବରଂ ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟର ବରିଷ୍ଠ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଥିବାରୁ ରାଜ୍ୟ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ତଦନ୍ତ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବରେ କରାଯାଇନଥିବ । ତେଣୁ ନ୍ୟାୟ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ପୀଡ଼ିତ ତଥା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମନରେ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ, ରାଜ୍ୟ ପୋଲିସ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ତଦନ୍ତ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି

[1](2010) 2 SCC 200

ଦିଆଯାଇପାରିବନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ଅଭିଯୋଗ ଏବଂ ଅପରାଧ ମୁଖ୍ୟତଃ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଛି । ତେଣୁ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ରାଜ୍ୟ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଏକ ଆରୋପ ପତ୍ର ଦାଖଲ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତଦନ୍ତକୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ୱାଧୀନ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ କୌଣସି ନିଷେଧ ନାହିଁ ।

19. ତେବେ, ***ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଅଧିକାର ସୁରକ୍ଷା କମିଟିରେ***[2]**,** ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ରାଜ୍ୟ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥାରୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥାକୁ ତଦନ୍ତ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାର ଅସାଧାରଣ କ୍ଷମତା ମିତବ୍ୟୟୀ ଭାବରେ, ସତର୍କତାର ସହ ଏବଂ ଅସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ଯେଉଁଠାରେ ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ କିମ୍ବା ଯେଉଁଠାରେ ଘଟଣାର ଜାତୀୟ ଏବଂ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପ୍ରଭାବ ଥାଇପାରେ କିମ୍ବା ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟ ଏବଂ ମୌଳିକ ଅଧିକାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଏହିପରି ଆଦେଶ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପାରେ ।

20. ***କେ.ଭି.ରାଜେନ୍ଦ୍ରନ ବନାମ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକ୍ଷକ, ସିବିସିଆଇଡି, ଚେନ୍ନାଇ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେରେ***[3] ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟ ଏବଂ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମନରେ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ତଦନ୍ତର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କ୍ୱଚିତ ଏବଂ ଅସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତିରେ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ନିମ୍ନଲିଖିତକୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇଛି:

> *"ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 136 କିମ୍ବା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ସିବିଆଇ ଦ୍ୱାରା ତଦନ୍ତ ଆଦେଶ ଦେବାର କ୍ଷମତା ରହିଛି। ତେବେ, ଏହା କେବଳ କିଛି କ୍ୱଚିତ ଏବଂ ଅସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତିରେ କରାଯିବା ଉଚିତ, ନଚେତ୍, ସିବିଆଇ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ*

[2]AIR 2010 SC 1476
[3](2013) 12 SCC 480

ମାମଲାରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯିବ ଏବଂ ସେ ସବୁକୁ ସଠିକ୍ ଭାବେ ତଦନ୍ତ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ହେବ।"
(ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରାଗଲା)

21. ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହି ଆଇନର ସାରାଂଶ ଏପରି ହୋଇପାରେ ଯେ, ରାଜ୍ୟ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥାରୁ ତଦନ୍ତକୁ କେବଳ କ୍ୱଚିତ ଏବଂ ଅସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ୱାଧୀନ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଯେପରିକି ସିବି/ସିଆଇଡି କିମ୍ବା ସିବିଆଇକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜର ସାମ୍ବିଧାନିକ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବେ । ଯେପରିକି ଯେଉଁଠାରେ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିକାରୀମାନେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଛନ୍ତି, କିମ୍ବା ଅଭିଯୋଗ ନିଜେ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥାର ବରିଷ୍ଠ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଥାଇ ଯାହା ସେମାନଙ୍କୁ ତଦନ୍ତକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାକୁ ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦେଇଥାଏ, ଏବଂ ଆହୁରି ନ୍ୟାୟ କରିବା ଏବଂ ତଦନ୍ତରେ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କିମ୍ବା ଯେଉଁଠାରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତରେ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ/ପକ୍ଷପାତପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ ।

22. ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଏହା ପ୍ରମାଣ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇନାହାନ୍ତି ଯେ ରାଜ୍ୟ ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥାର ସ୍ୱାର୍ଥରେ କୌଣସି ବିରୋଧାଭାବ ରହିଛି କିମ୍ବା ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ପଥଚ୍ୟୁତ କରିଛି । ଅଧିକନ୍ତୁ, ତଦନ୍ତ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅଛି ଏବଂ ଏହିପରି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଖରେ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ଦାଖଲ ବ୍ୟାପକ ହୋଇଯିବ ।

23.ତଦନ୍ତକୁ ସିବିଆଇକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିର ଯାଞ୍ଚ କରିବା ସମୟରେ, ଏହାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ ପ୍ରଣାଳୀ, ନଥିରେ ଥିବା ସତ୍ୟକଥନ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ଉପସ୍ଥାପନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ତେବେ ତଦନ୍ତକୁ

ସିବିଆଇକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ସୂଚିତ କରେ ନାହିଁ । ଏହିପରି ଧାରଣରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପୂର୍ବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ସୁସଂଗତ ଧାରାରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଯୋଗ୍ୟତାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିଛନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକ ପୂରଣ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ତଦନ୍ତ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏକ ବିଧିସଙ୍ଗତ ଆଶା ଥାଏ ଯାହା ଆଇନ ସହ ସ୍ୱିକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଅଟେ । ଯେଉଁ ପ୍ରକାରରେ ତଦନ୍ତ ଆଗକୁ ବଢୁଛି ସେ ନେଇ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅସନ୍ତୋଷ କିମ୍ବା ତଦନ୍ତ କରୁଥିବା ପୋଲିସ ବିରୋଧରେ ସ୍ୱାର୍ଥର ବିରୋଧାଭାବ ଏକ ଅପ୍ରମାଣିତ ଅଭିଯୋଗ (ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ପରି) ଆଇନର ବିଧିସଙ୍ଗତ କ୍ରମକୁ ପଥଚ୍ୟୁତ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଏବଂ ସିବିଆଇକୁ ତଦନ୍ତ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅସାଧାରଣ କ୍ଷମତାର ଆବାହନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ଅପରାଧିକ ନ୍ୟାୟର ପ୍ରଶାସନର ପ୍ରାଥମିକତା ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଅସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତିରେ ତଦନ୍ତକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ ଅସାଧାରଣ ଅଧିକାରିତା ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ଯଦିଓ କୌଣସି ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ଏହି ଅବଧାରଣା ଯେ ଏପରି ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଏକ "ଅସାଧାରଣ କ୍ଷମତା ଯାହାକୁ ମିତବ୍ୟୟୀ ଭାବରେ" ଏବଂ "ଅସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତିରେ" ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ଯାହା ଏହି ଧାରଣା ସହ ସହମତି ପ୍ରକାଶ କରେ ଯେ ନିୟମିତ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କେବଳ ଆଇନର ସ୍ୱାଭାବିକ ଗତିବିଧି ଉପରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସକୁ ଖଣ୍ଡନ କରିବ ନାହିଁ, ବରଂ ସେହି ଅସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ମଧ୍ୟ ଅର୍ଥହୀନ କରିଦେବ ଯାହା ତଦନ୍ତକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାର କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥାଏ । ନଥିରେ ଥିବା ତଥ୍ୟ ତଥା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ସତ୍ୟକଥନ ଏବଂ ଦାଖଲକୁ ସନ୍ତୁଳିତ ଭାବରେ ଏବଂ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛନ୍ତି ଯେ ତଦନ୍ତ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ପାଇଁ ଏହି

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପୂର୍ବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଯାଞ୍ଚର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ଏପରି ପ୍ରକୃତିର କୌଣସି ମାମଲା ପ୍ରତିପାଦନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

24. ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନା ଏବଂ ଆଇନର ବର୍ତ୍ତମାନର ସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବାରେ କୌଣସି ଦ୍ୱିଧା ନାହିଁ ଯେ ଏହି ଆବେଦନ ମାଧ୍ୟମରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କୌଣସି ଆଶ୍ୱସ୍ତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

25. ତଦନୁସାରେ, ସି ଆର୍ ଏଲ୍ ଏମ୍ ପିକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

(ଡ. ଏସ୍.କେ. ପାଣିଗ୍ରାହୀ)
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ,
ତାରିଖ 5 ମଇ, 2023/ ବି. ଝଙ୍କାର

HIGH COURT
ORISSA

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ। ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ବୟାନଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ।"

ଅନୁବାଦକ - ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ସୋରେନ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ